

امارت اسلامی افغانستان

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

معینیت مسلکې

ریاست مجمع علمی

آمریت افتاء

تاریخ ۱۴۴ / ۱ / ۱۹

شماره

متن استفتاء محترمه وحیده بنت حاجی ظاهر خان، باشنده اصلی ولایت میدان وردک،

عنوان: (حکم طلاق شخص معتاد، حضانت اطفال و حق مهر)

به مقام محترم ریاست مجمع علمی!

السلام علیکم ورحمت الله وبرکاته

محترما!

سوال بنده از این قرار است که ۹ سال قبل با شخص حمیدالله نام ولد ملا قادر ازدواج نمودم بعد از سپری شدن دو سال شوهرم معتاد و به مواد مخدر آغشته شد بسیار تلاش کردم و ماها در خانه بندی اش کردم که از این عمل شنیع دست بردار شود اما کوشش مان جای را نگرفت و هر بار یک کمی خوب میشد دست خود

را بالای قرآن گذاشته می گفت اگر دوباره مواد مخدر استفاده کردم زنم به سه سنگ طلاق بارها این قسم را تکرار کرده باز به مواد مخدر روی آورده است، و من دارای سه فرزند هم هستم طفل اولی من ۸ سال عمر دارد و دوم ۷ سال و سوم دونیم سال دارد، و بعد به مدت دونیم سال میشود که در خانه پدر خود هستم و حق مهرام نیز مبلغ سه لک افغانی {۳۰۰۰۰۰} یک باب خانه مع فرش و ظرف در نکاح خط ذکر گردیده و حال از علماء محترم خواهانم که در مورد طلاق و حق مهر بنده و همچنان حق حضانت اطفالم برایم فتوای داده شود، با احترام: وحیده بنت حاجی ظاهر خان،

حکم مقام محترم ریاست: آمریت افتاء! در مورد شرعا ابراز نظر نماید،

الجواب باسم ملهم الصواب

حامد الله ومصليا على رسول الله

مستفتیه گرامی! آنچه را شما در متن استفتاء خود ذکر نموده اید در خصوص آن چنین باید گفت:

که اگر واقعیت قضیه همان طور باشد که شما ذکر نموده اید یعنی همسران که متاسفانه معتاد به مواد مخدر است و قتیکه درمان می شد و اندکی حالت وی بعد از درمان و معالجه بهبود پیدا میکرد مکررا چنین قسم یاد نموده است: که هرگاه دوباره به مواد مخدر روی آوردم و آغشته شدم خانم به سه سنگ طلاق است، ولی باز هم حسب تحریر شما به مواد مخدر روی آورده است و از آن استفاده می کند، پس در

امارت اسلامی افغانستان

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

معینیت مسلکی

ریاست مجمع علمی

آمریت افتاء

تاریخ ۱۴۴/۱/۱۹

شماره

چنین صورت که شوهرتان طلاق شما را به فعل و عملکرد خود معلق نموده است و آن عمل هم از وی سرزده است بناء شما با زائل شدن عقد نکاح تان از موصوف جدا و طلاق شده اید و اگر قسمیکه تحریر نموده اید سه طلاق گفته باشد باز بدون حلاله شرعی و رضایت شما دیگر شوهر قبلی تان حق رجوع کردن به شما را ندارد زیرا با سه طلاق حرمت مغلظه ثابت میگردد و بعد از ثبوت حرمت مغلظه تا وقتیکه خانم با مرد دیگر نکاح نکند و بعد از همبستر شدن شوهر دوم آن را طلاق ندهد برای شوهر اولی خود حلال نمی گردد،

و در قسمت حق حضانت و پرورش اولادهای شما باید گفت که اگر پدر آن ها در حالت باشد که از عهده پرورش و نگهداری آن ها به درستی بدرآید و مصئونیت اطفال حفظ باشد باز اگر اولاد های شما پسر باشند بعد از هفت سالگی به پدر خود تعلق می گیرند و اگر دختر باشند بعد از نه سالگی و بلوغ به پدرشان تعلق می گیرند، و اگر او این توانایی را نداشت و یا هم نسبت معتاد بودن وی خطری متوجه دیانت، جان و یا اخلاقی اولادها باشد باز مثل مادر مرده و فاجره این پدر هم مستحق حق پرورش اطفال نیست و این مسئولیت به دیگر اقارب وی تعلق می گیرد و در هر حالت در صورتیکه مال و سرمایه داشته باشد مصارف و نفقه اولاد هایش از مال وی پرداخت میگردد و در صورتیکه نداشته باشد باز مسئولیت تامین نفقه و مصارف اولاد های وی نیز به دوش اقارب مثل پدرکلان، مادر اطفال در صورت توان داشته باشد، کاکاها و دیگر اقارب وی می باشد،

و در قسمت حق مهر شما باید گفت که هر مبلغی که قبلاً تعیین شده بوده و شما آن را طی این مدت معاف نکرده باشید باز شوهرتان مکلف به پرداخت آن می باشد زیرا حق مهر با یکجا شدن زن و شوهر مؤکد و لازم الاجراء میگردد و حالاً شما میتوانید مطالبه حق مهر خود را نمایید،

والدلیل علی ما قلناه:

۱. وإذا أضافه إلى الشرط وقع عقيب الشرط اتفاقاً مثل أن يقول لامرأته إن دخلت الدار فأنت طالق الفتاوى الهندية ج ۷ ص ۴۲۶، طبع: مكتبة حقانيه،

۲. وفي القنية أيضا إن فعلت كذا فحلال الله علي حرام ثم قال إن فعلت كذا فحلال الله علي حرام ففعل أحد الفعلين حتى بان امرأته ثم فعل الآخر فقبل لا يقع الثاني لأنها ليست بأمرأة عند وجود الشرط وقبل يقع وهو الأظهر اه فعلى الأظهر قوله حلال الله علي حرام مثل أنت طالق

امارت اسلامی افغانستان

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

معینیت مسلکی

ریاست مجمع علمی

آمریت إفتاء

تاریخ ۱۴۴/۱/۱۹

شماره

والأظهر عندي أنه مثل امرأني طالق كما لا يخفى
مكتبه حقانيه ,

۳. والمبانة بالثلاث لا تحل له حتى تنكح زوجا غيره نكاحا صحيحا، ويدخل بها ثم تبين منه {
الاختيار لتعليل المختار، ج/ ۳، ص/ ۱۵۰، طبع: دار المعرفة للطباعة والنشر،

۴. أحق الناس بحضانة الصغير حال قيام النكاح أو بعد الفرقة الأم إلا أن تكون مرتدة أو فاجرة غير
مأمونة {الفتاوى الهندية ج/ ۱ ص/ ۵۴۱، طبع: مكتبه حقانيه،

۵. والأم والجدة أحق بالغلام حتى يستغني وقدر بسبع سنين وقال القدوري حتى يأكل وحده
ويشرب وحده ويستنجي وحده وقدره أبو بكر الرازي بتسع سنين والفتوى على الأول ولأم
والجدة أحق بالجارية حتى تحيض وفي نوادر هشام عن محمد رحمه الله تعالى إذا بلغت حد
الشهوة فالأب أحق وهذا صحيح هكذا في التبيين الصغيرة إذا لم تكن مشتهاة ولها زوج لا
يسقط حق الأم في حضانتها ما دامت لا تصلح للرجال {الفتاوى الهندية ج/ ۱ ص/ ۵۴۱، طبع:
مكتبه حقانيه،

۶. وإن كان له جد وأم موسران فنفقته عليهما على قدر ميراثهما في ظاهر المذهب وروى الحسن
عن أبي حنيفة أنها على الجد وحده {فتح القدير ج/ ۴ ص/ ۲۱۷، مكتبه حقانيه،

۷. والصحيح في المذهب أن الأب الفقير يلحق بالميت في استحقاق النفقة على الجد،
ردالمحتار ج/ ۴ ص/ ۹۳۶،

۸. والمهر يتأكد بأحد معان ثلاثة الدخول والخلوة الصحيحة وموت أحد الزوجين سواء كان مسمى
أو مهر المثل حتى لا يسقط منه شيء بعد ذلك إلا بالإبراء من صاحب الحق {الفتاوى الهندية
ج/ ۷ ص/ ۳۰۳، طبع: مكتبه حقانيه،

والله اعلم وعلمه اتم

راقم الحروف "محمد عارف" مصلح